

Warszawa, 16.03.2026 r.

dr hab. Grzegorz Czapowski prof. PIG-PIB
Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
tel: 22 45 92 259
e-mail:grzegorz.czapowski@pgi.gov.pl

RECENZJA

o całokształcie dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz aktywności naukowej dr Jolanty Dopieralskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego pt.

„Izotopy neodymu jako wskaźnik pochodzenia i cyrkulacji wód w basenie przedkarpaccim podczas środkowego miocenu”

w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku, wszczętym przez Radę Dyscypliny Nauk o Ziemi i Środowisku (Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dn. 25.11.2025 r. (Uchwała nr 7-2025/2026)

Recenzja została opracowana na zlecenie Pana prof. dr hab. Grzegorza Rachlewicza, Przewodniczącego Rady Naukowej Dyscypliny Nauk o Ziemi i Środowisku Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (kopia pisma powołującego niżej podpisanego jako recenzenta w składzie komisji habilitacyjnej).

Wniosek dr Jolanty Dopieralskiej o wszczęcie postępowania habilitacyjnego został przygotowany poprawnie pod względem formalnym i w pełni odpowiada wymogom określającym czynności w postępowaniu habilitacyjnym. Podstawą przygotowania recenzji były: (a) cykl powiązanych tematycznie dwu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe, (b) oświadczenia współautorów o indywidualnym wkładzie w powstanie prac zespołowych oraz (c) autoreferat przedstawiający: przebieg pracy zawodowej, opis prac stanowiących recenzowane osiągnięcie naukowe oraz ogólne informacje o istotnej aktywności naukowej realizowanej poza macierzystą uczelnią, osiągnięciach dydaktycznych, popularyzacyjnych i organizacyjnych. Dołączony *Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny* zawiera: listę recenzowanych publikacji Habilitantki (po doktoracie) nieobjętych osiągnięciem naukowym, zestawienia aktywnego udziału w konferencjach naukowych (przed i po doktoracie) i w projektach badawczych (krajowych i międzynarodowych), członkostwa w międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych oraz odbyte staże. W *Wykazie...* zamieszczono także dane naukometryczne Habilitantki wg stanu określonego w miesiącu (zapewne w maju 2025 r. bo w dokumentach tych brak daty) przygotowania *Wykazu...* i *Wniosku*.

Do *Wniosku* dołączono następujące dokumenty:

1. Dane wnioskodawcy (wersje polska i angielska)
2. Autoreferat (wersje polska i angielska)
3. Wykaz osiągnięć naukowych (wersje polska i angielska)
4. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
5. Publikacje stanowiące główne osiągnięcie naukowe
6. Oświadczenia współautorów

7. Dokumenty potwierdzające staże i projekty

Recenzent otrzymał wersje polskie dołączonych dokumentów.

1. Biografia zawodowa

Pani dr Jolanta Dopieralska ukończyła studia w zakresie geologii stratygraficzno-poszukiwawczej w 1999 r. na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie obroniła pracę magisterską zatytułowaną *Dolomit diploporowy okolic Boleradza (Górny Śląsk)*.

Po ukończeniu studiów Habilitantka rozpoczęła pracę w 1999 roku w Instytucie Mineralogii, Petrologii i Geochemii Uniwersytetu w Monachium na stanowisku naukowo-badawczym (Institut für Mineralogie, Petrologie und Geochemie, Universität München (Niemcy); pracownik naukowo-badawczy (BAT IIa/2); czas zatrudnienia: 06.09.1999 - 05.09.2001), gdzie prowadziła badania w ramach projektu finansowanego przez Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), którego celem było wykorzystanie składu izotopowego neodymu w konodontach jako narzędzia w badaniach paleoceanograficznych. Dzięki uzyskanym wynikom oraz nabytej specjalizacji w procedurach analitycznych i pomiarowych, stosowanych w badaniach izotopów ziem rzadkich, pani Dopieralska została w 2001 roku zatrudniona na Uniwersytecie w Giessen (Niemcy), w Instytucie Nauk o Ziemi i Badań Litosfery (Institut für Geowissenschaften und Lithosphärenforschung, Justus-Liebig Universität Gießen) jako pracownik naukowo-badawczy (BAT IIa); czas zatrudnienia: 06.09.2001-05.01.2005). Zbudowała tam linię analityczną do pomiarów izotopów neodymu i samaru oraz prowadziła badania naukowe w ramach dwóch projektów finansowanych przez DFG. W 2003 roku obroniła w tej palcówce swoją rozprawę doktorską (Doktor der Naturwissenschaften, doktorat z wyróżnieniem *summa cum laude*), zatytułowaną *Neodymium isotopic composition of conodonts as a palaeoceanographic proxy in the Variscan oceanic system*.

Dzięki realizacji 3 grantów w wymienionych ośrodkach Habilitantka przedstawiła w latach 2006-2017 efekt własnych badań i przemysłów w 4 publikacjach (1 samodzielna i 3 we współautorstwie) zamieszczonych w renomowanych periodykach międzynarodowych.

W roku 2005 dr Jolanta Dopieralska została zatrudniona przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu jako pracownik naukowo-badawczy w Poznańskim Laboratorium Izotopowym (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznański Park Naukowo-Technologiczny) gdzie Jej zadaniem było uruchomienie pierwszego w Polsce laboratorium, oferującego pomiary izotopów ziem rzadkich. Jako pracownik tegoż Laboratorium uczestniczyła w realizacji szeregu projektów naukowych (jako główny wykonawca lub ich kierownik – szczegóły patrz *Wykaz osiągnięć...*), których efektem były liczne publikacje w renomowanych periodykach międzynarodowych. Poznańskie Laboratorium Izotopowe jest Jej obecnym miejscem pracy. Dr Jolanta Dopieralska od 2001 roku jest członkiem The Pander Society.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Dorobek naukowy, przedstawiony przez dr Jolantę Dopieralską do oceny jako osiągnięcie habilitacyjne, obejmuje dwie publikacje przedstawione pod wspólnym tytułem „*Izotopy neodymu jako wskaźnik pochodzenia i cyrkulacji wód w basenie przedkarpaccim podczas środkowego miocenu*”, który w znacznej mierze odzwierciedla treść rozpatrywanego osiągnięcia naukowego. Prace te ukazały się w latach 2024 i 2025 w czasopiśmie naukowych znajdujących się w bazie JCR, których wartości liczbowe IF mieszczą się w zakresie 2,6–3,6, sumaryczna liczba punktów wg listy MNI_{SW} to 240. W obu pracach dr Dopieralska była pierwszym i korespondencyjnym autorem publikacji, a głównym źródłem

finansowania raportowanych w publikacjach badań był kierowany przez Nią projekt Narodowego Centrum Nauki (OPUS) nr 2017/27/B/ST10/00493.

Habilitantka należy do prekursorów zastosowania w kraju nowej techniki badań izotopowych w geologii, wykorzystującej zawartości izotopów neodymu i samaru do odtworzenia cyrkulacji wód w dawnych zbiornikach morskich i oceanicznych, ewolucji ich wzajemnych połączeń oraz skali i kierunków dostaw wód kontynentalnych. Te procesy determinują skład chemiczny wód morskich i charakter akumulacji osadów, szczególnie w strefie litoralnej i płytkiego szelfu. Skład izotopowy neodymu wody morskiej w danym miejscu zbiornika – a tym samym powstałych tu osadów bądź organizmów (części szkieletowe) - wyrażany zwykle jako parametr ϵNd , rejestruje wszelkie zmiany chemizmu „oryginalnej” wody morskiej poprzez dopływ wód kontynentalnych, znacznie precyzyjniej niż np. stosowane badania zawartości izotopów strontu. Zarazem dzięki analizie zmian tego parametru w przestrzeni i czasie jest możliwe dokładniejsze oszacowanie skali erozji i wieku niszczonej skały na sąsiadującym lądzie, zlokalizowanie głównych źródeł erodowanego materiału i wskazanie kierunków jego transportu - głównie systemami rzecznyymi - a w konsekwencji ukazanie dokładniejszego obrazu paleogeografii badanego regionu w kolejnych okresach geologicznych. Atutem opisanego systemu izotopowego neodymu jest brak wrażliwości na procesy biologicznego frakcjonowania w odróżnieniu od np. izotopów węgla, tlenu czy wapnia.

Dr Jolanta Dopieralska po raz pierwszy w Polsce zastosowała badania izotopów neodymu w określeniu zmian składu wody morskiej w morskim zbiorniku epikontynentalnym na przykładzie utworów neogenu (siarczanowych i węglanowych) w zapadlisku przedgórskim obejmującym większą część zbiornika północnej Paratetydy (od Polski po Ukrainę). Morze te, którego zasięg ewaluował w czasie, rozciągało się od obszaru obecnej Austrii po teren Rumunii, łącząc się szeregiem przesmyków i cieśnin z położonymi na południu i wschodzie epikontynentalnymi zbiornikami centralnej i wschodniej Paratetydy. Materiałem skalnym do badań zawartości izotopów neodymu były skały węglanowe i węglanowe szkielety organizmów (muszle) oraz po raz pierwszy na świecie – skały ewaporatowe (gipsy). Uzyskanie wiarygodnych wyników oznaczeń izotopów neodymu w tym ostatnim przypadku było wielkim sukcesem Habilitantki (wraz z dr Aleksandrą Walczak) gdyż gips cechują bardzo niskie koncentracje neodymu, (niższe niż 0,1 ppm, zwykle rzędu kilkudziesięciu ppb) i dotychczas żadnemu laboratorium izotopowemu nie udawały się pomiary izotopów neodymu w gipsach z akceptowalnymi zakresami błędów pomiarowych.

Podstawą zastosowania izotopów neodymu w celu rozpoznania pochodzenia solanek i wód morskich w zbiornikach morskich – w przypadku prowadzonych przez Habilitantkę badań dotyczy to wód mórz neogeńskich (środkowy baden-wczesny sarmat) wypełniających zapadlisko przedkarpackie - jest zasada bardzo niskiej (średnio około 3 ppt) koncentracji neodymu w wodach morskich natomiast stosunkowo wysokiej (od 3 do 500 ppt) w wodach słodkich. Zatem w stosunkowo niewielkich, półzamkniętych lub izolowanych morskich zbiornikach sedymentacyjnych jak np. panwie ewaporacyjne i laguny, relatywnie niewielki dopływ wody rzecznej zmienia skład izotopowy neodymu w ich wodach „macierzystych”. Natomiast skład izotopowy strontu wód morskich, zwykle oceniany w przypadku zbiorników i osadów ewaporatowych, zmienia się bardzo wolno i nieznacznie nawet pod wpływem wód słodkich, gdyż koncentracja strontu w morzach jest bardzo wysoka (średnio 7,8 ppm), a w wodach słodkich stosunkowo niska (średnio poniżej 100 ppb). Aby nastąpiła istotna zmiana tego składu musi nastąpić długotrwała i wyjątkowo obfita dostawa wód kontynentalnych (słodkich) do zbiornika morskiego.

Pierwszą z dwu prac, zgłoszonych jako osiągnięcie habilitacyjne, jest publikacja w periodyku *Chemical Geology* (punkty MNiSW: 140; IF: 3,6) z 2024 r., zatytułowana

Neodymium and strontium isotopes track the origin of parent brines of primary gypsum deposits (Miocene, Fore-Carpathian Basin).

Artykuł ten Habilitantka (pierwszy autor) przygotowała wraz z siedmioma współautorami (Bełka, Z., Zieliński, M., Górka, M., Poberezhskyy, A., Stupka, O., Walczak, A. i Wysocka, A.), odpowiadając za ogólną koncepcję pracy, wybór obszaru badawczego, merytoryczne ramy badań, zakres prac terenowych i analitycznych oraz pomiary izotopowe składu izotopowego neodymu i strontu w pozyskanych próbkach gipsów. Interpretacje genetyczne i środowiskowe otrzymanych wyników pomiarów izotopowych konsultowała ze współautorami, opracowała ostateczną formę manuskryptu i odpowiadała za współdziałania z redakcją periodyku od momentu zgłoszenia pracy do jej publikacji.

Badania składu izotopowego neodymu i strontu przeprowadzono na próbkach późnobadeńskich gipsów pierwotnych (najczęściej gipsy szablaste), pobranych w odsłonięciach, ulokowanych w północnej i wschodniej części zapadliska przedkarpackiego na terenie Polski (2 odsłonięcia) i Ukrainy (3 odsłonięcia). Ewaporaty te powstały w marginalnej, odlądowej strefie ówczesnego zbiornika morskiego w północnej części epikontynentalnych mórz Paratetydy, zaś celem podjętych badań było potwierdzenie wcześniejszych podejrzeń (patrz – cytowane prace) o znaczącej roli wód lądowych, spływających z obszaru Tarczy Ukrainińskiej, w modyfikowaniu składu wód morskich wypełniających zbiornik sedymentacyjny w zapadlisku przedkarpackim.

Nie komentując przedstawionej szczegółowej analizy uzyskanych wyników oznaczeń izotopowych dla Recenzenta ważne jest stwierdzenie faktu odnotowania istotnych zmian składu izotopowego neodymu w badanych gipsach zarówno w ich wiekowej sekwencji jak i w przestrzennym rozmieszczeniu profili. Zaobserwowane bardzo częste zmiany składu izotopowego neodymu w przebadanych profilach gipsów dowodzą zróżnicowanego i determinowanego lokalną paleogeografią dopływu wód rzecznych z lądu. Z kolei wartości składu izotopowego strontu w badanych próbkach gipsów zmieniają się nieznacznie rozpatrując ich sukcesję wiekową jak i lokalizację. Najmniej zmienne wartości odnotowano w próbkach gipsów z obszaru Ukrainy, natomiast duże różnice wartości $^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$, zarejestrowane w sąsiadujących profilach z terenu Polski (Skorocice i Siesławice w rejonie Buska) dowodzą, że miejsca formowania tych sukcesji siarczanowych, choć położone w obrębie tej samej dużej zatoki morza badeńskiego, okresowo nie były ze sobą połączone. Można zatem wnioskować – uwaga Recenzenta - że wówczas proces powstawania gipsów w tych miejscach przebiegał w nieco odmiennych warunkach geochemicznego składu solanek siarczanowych a być może i w różnym czasie.

Ważną konkluzją przeprowadzonych badań jest stwierdzenie formowania się badanych gipsów w małych, izolowanych zbiornikach, o niejednokrotnie odmiennym składzie solanek i przebiegu procesów mieszania wód, określonym przez epizodyczne, duże dopływy wód rzecznych. Dopływy te kreowały powierzchnie rozpuszczania osadzonych siarczanów i odpowiadały za ich cykliczność w obrębie sukcesji gipsów szablastych. Oceniono, że największe dopływy wód słodkich systemami powierzchniowych cieków następowały z obszarów Tarczy Ukrainińskiej i Gór Świętokrzyskich natomiast wykluczono lansowany wcześniej (patrz – cytowane prace) mechanizm rozpuszczania gipsów przez wody opadowe. Zarazem nie potwierdzono funkcjonowania cyklicznej cyrkulacji solanek (ku NW) wzdłuż północnego brzegu basenu przedkarpackiego, postulowanej w oparciu pomiary orientacji kryształów gipsów szablastych (patrz – cytowane prace).

Drugą ze zgłoszonych prac jest publikacja w periodyku *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, (punkty MNiSW: 140; IF: 3,6) z 2025 r., zatytułowana **Nd isotope constraints on the Middle Miocene oceanography of the northern Paratethys.**

Artykuł ten Habilitantka (pierwszy autor) przygotowała wraz z ośmioma współautorami (Belka, Z., Górka, M., Królikowska, S., Poberezhskyy, A., Stupka, O., Walczak, A., Wysocka, A. i Zieliński, M). Udział Habilitantki w przygotowaniu tej publikacji był analogiczny jak w przypadku pierwszej omówionej pracy.

Praca podsumowuje wcześniejsze badania nad udziałem izotopów neodymu w odtworzeniu cyrkulacji wód i ich pochodzenia w basenie przedkarpaccim na terenie Polski i Ukrainy, bazujące na analizach pierwotnych osadów siarczanowych późnego badenu (pierwsza recenzowana publikacja), rozszerzając ilość materiału badawczego o utwory węglanowe środkowego-późnego badenu (datowane odpowiednio na 13,9 i 13,3 mln lat) i wczesnego sarmatu (12,7 mln lat), podścielające i przykrywające utwory ewaporatowe. Badaniom izotopowym na obecność neodymu i strontu poddano kalcytowy materiał szkieletowy (muszle małżów) i kalcytowy mikryt z próbek pobranych z 16 stanowisk na terenie Polski i 19 stanowisk na obszarze Ukrainy.

Stwierdzono brak widocznej korelacji pomiędzy składem izotopowym strontu i neodymu badanych węglanów, co wskazuje na procesy mieszania się wody morskiej z wodami rzeczными. Opracowany diagram mieszania się różnych wód wykazał, że lokalnie udział wód rzecznych mógł nawet wynosić około 60% np. na wschód od Czerniowiec na Ukrainie. W części osiowej basenu przedkarpacciego wpływ wód rzecznych był minimalny i woda morska charakteryzowała się stosunkowo radiogenicznym składem izotopowym neodymu z sygnaturami ϵNd nieco wyższymi niż -6 oraz wartościami $^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$ około 0,70881, odpowiadającymi wartościom izotopowym strontu w wodzie morskiej w basenach centralnej i zachodniej Paratetydy.

Analiza wyników badań izotopowych neodymu wykazała, że woda morska w przedewaporatowym basenie środkowego badenu w zapadlisku przedkarpaccim w osiowej jego części (dane z Ukrainy) miała skład bardziej radiogeniczny (wartości $\epsilon\text{Nd}(13\text{ Ma})$ w przedziale $-8,4$ do $-6,6$), natomiast w litoralnej strefie basenu (dane z Polski) te wartości były niższe i różne w poszczególnych zatokach wybrzeża. Z kolei w późnym badeniu po etapie ewaporacyjnym wartości dla wód morskich były nieco wyższe choć zbliżone do tych z etapu przedewaporacyjnego. Istotna zmiana składu izotopowego neodymu w wodach zbiornika przedkarpacciego nastąpiła we wczesnym sarmacie (wartości $\epsilon\text{Nd}(13\text{ Ma})$ w przedziale $-8,7$ do $-6,4$). Zmiana ta była spowodowana napływem do zbiornika w zapadlisku brakicznych wód z basenu Wschodniej Paratetydy poprzez otwarte szerokie połączenie w miejscu dawnej bramy barladzkiej, co również zaowocowało zmianą zespołów mikro- i makrofauny. Analiza pochodzenia radiogenicznego neodymu zawartego w „badeńskiej” wodzie morskiej wykazała, że jego źródłem nie były utwory wypiętrzanych Karpat a jego genezę należy wiązać z napływem wód z innych partii zbiornika przedkarpacciego, gdzie mieszały się woda morska i rzeczna.

Nowością w stosunku do wcześniej funkcjonujących poglądów jest rekonstrukcja przypuszczalnego przebiegu i kierunków prądów w zbiorniku przedkarpaccim w późnym badeniu (Fig. 10). Wyklucza ona cyrkulację cykloniczną, wymuszoną przez efekt Coriolisa, z funkcjonowaniem prądu wzdłużbrzeżnego ukierunkowanego na północny-zachód. Rysuje się natomiast w głębszej, południowej części basenu prąd morski skierowany na zachód, który – w związku ze zmienną morfologią dna zbiornika – ma odgałęzienia o charakterze wirów (ukierunkowane ku północy, wschodowi i zawracające lokalnie wody ku centrum zapadliska), co skutkuje mieszaniem się wody morskiej i rzecznej w litoralnej i przybrzeżnej strefie basenu.

3. Ocena dorobku naukowego poza uwzględnionym w osiągnięciu habilitacyjnym

3.1. Publikacje

W *Wykazie...* (poz. 8) dr Jolanta Dopieralska zamieściła listę publikacji (poza artykułami uwzględnionymi w osiągnięciu habilitacyjnym), obejmującą 30 prac, opublikowanych w latach 2006-2025, po uzyskaniu stopnia doktora. Wszystkie prace zastały zamieszczone w międzynarodowych periodykach (19 pism), których punktacja wg list MNiSW mieści się w granicach 40-200. Jedna praca jest samodzielna (z 2009 r.), w 5 pracach Habilitantka jest pierwszym autorem, w pozostałych publikacjach jest jednym z wielu (do maksymalnie 8 autorów). Najczęściej dr Dopieralska publikowała w periodykach *Chemical Geology* (140 punktów) i *Science of Total Environment* (200 punktów) - po 4 prace, i *Gondwana Reserach* (200 punktów) - 3 prace, w pozostałych 16 pismach zamieściła 1-2 artykuły.

Zestawienie **danych naukometrycznych**, odnoszących się do prac dr Jolanty Dopieralskiej, wskazuje na istotne zainteresowanie wynikami Jej osiągnięć w środowisku naukowym.

Według danych z bazy *Web of Science* (dane zapewne z maja 2025 r. – Habilitantka nie podała daty pobrania danych jak również ilości prac zarejestrowanych w poszczególnych bazach, jedynie przedstawiła wskaźniki sumaryczne) sumaryczny *Impact Factor* dorobku publikacyjnego dr Dopieralskiej wynosi 119,3. Liczba cytowań Jej prac wynosi – odpowiednio wg różnych baz danych: *Web of Science* – 530 (437 bez autocytoowań); *Scopus* – 576 (481 bez autocytoowań); *ResearchGate* – 821, *Google Scholar* – 836. Z kolei wartość **Indeksu Hirscha** wynosi: wg bazy *Web of Science* – 14, wg bazy *Scopus* – 15, wg bazy *ResearchGate* – 17 i wg bazy *Google Scholar* – 18.

3.2. Konferencje

Pracy badawczej dr Jolanty Dopieralskiej towarzyszy duża aktywność w popularyzowaniu nauki, wyrażająca się prezentowaniem wyników badań w formie referatów i posterów. Efekty badań naukowych prowadzonych po obronie doktoratu przedstawiała w latach 2003-2022 na 16 konferencjach naukowych: krajowych (3) i międzynarodowych (13), będąc współautorem 17 abstraktów (w tym w 2 wystąpieniach jako autor główny) oraz prezentując jedno wystąpienie (wykład na zaproszenie) samodzielnie (w 2004 r. - poz. nr 5 w części II.2 *Wykazu...*).

3.3. Uczestnictwo w projektach naukowych

Po uzyskaniu stopnia doktora dr Jolanta Dopieralska uczestniczyła i nadal uczestniczy w różnej roli w realizacji szeregu projektów badawczych, których wyniki przedstawiła w publikacjach zamieszczonych w liczących się międzynarodowych periodykach – patrz *Autoreferat* poz. 5):

1) jako kierownik 3 projektów (2 projekty NCN i 1 projekt MNiSW):

a) lata 2010–2013: Projekt MNiSW (N N307 351139): Analiza przydatności izotopów neodymu ze skał węglanowych do rekonstrukcji paleoceanograficznych (1 publikacja);

b) lata 2013–2016: Projekt NCN (OPUS–2012/07/B/ST10/03885): Skład izotopowy strontu wód dorzecza Odry jako narzędzie badań biosfery i hydrosfery (3 publikacje);

c) lata 2018–2022: Projekt NCN (OPUS–2017/27/B/ST10/00493): Cykulacja wody morskiej i solanek w basenie przedkarpaccim podczas miocenu – rekonstrukcja przy użyciu izotopów neodymu (2 publikacje);

2) jako w wykonawca 6 projektów (2 projekty MNiSW i 4 projekty NCN):

a) lata 2009–2012 Projekt MNiSW (N N307 037537): Rekonstrukcja dynamiki zmian poziomu oceanu światowego na przełomie dewonu i karbonu w oparciu o skład izotopowy neodymu biogenicznych fosforanów (2 publikacje);

b) lata 2014–2017 Projekt MNiSW (program Iuventus Plus–IP2014 016373): Paleoekologia, środowisko sedimentacji i geneza największej dewońskiej rafy północnej Gondwany (Aferdou el Mrakib, wschodni Anty-Atlas, Maroko);

c) lata 2014–2019 Projekt NCN (OPUS–2013/11/B/ST10/00243): Podmorskie kryptyczne biocenozy z dewonu Maroka (1 publikacja);

d) lata 2017–2022 Projekt NCN (SONATA–2016/23/D/ST10/00444): Izotopy neodymu jako wskaźnik składu i pochodzenia fluidów w kopalnych wsięgach metanu (4 publikacje);

e) od 2023 r. Projekt NCN (OPUS–2022/45/B/ST10/0059910): Izotopy neodymu w kalcytowych szkieletach bezkręgowców jako archiwum charakterystyki geochemicznej dawnej wody morskiej;

f) od 2023 r. Projekt NCN (OPUS–2022/47/B/ST10/00205): Paleogeografia północno-zachodniej krawędzi Gondwany w trakcie dewońskiej ewolucji Oceanu Reik.

Ponadto podczas zatrudnienia w ośrodkach naukowych w Niemczech Habilitantka uczestniczyła w realizacji trzech projektów badawczych, których wyniki przedstawiła w formie publikacji w liczących się międzynarodowych periodykach:

a) Projekt DFG: Die Neodym Isotopenentwicklung des Meereswassers im Oberdevon und Unterkarbon (1 publikacja);

b) Projekt DFG: Steuerungsprozesse und die Rolle der Chemosynthese bei der Entwicklung einer Biozönose im submarinen gaso-hydrothermalen System im Devon von Marokko (2 publikacje);

c) Projekt DFG (Post-Doc): Neodym-Isotope von Conodonten als paläoozeanographische Proxies im Ozeansystem der Varisciden (1 publikacja).

3.4. Dorobek dydaktyczny, popularyzatorski, organizacyjny i współpraca międzynarodowa

Dr Jolanta Dopieralska w trakcie swojej kariery zawodowej nie prowadziła zajęć dydaktycznych (pracownik naukowo-badawczy) ma jednak doświadczenie w szkoleniu studentów i doktorantów prowadząc specjalistyczne kursy: (a) kurs geochemii dla studentów geologii UAM o funkcjonowaniu termojonizującego spektrometru masowego i procedurach analitycznych stosowanych w Laboratorium Izotopowym i (b) indywidualne dwutygodniowe kursy dla doktorantów (metodyka pomiarów izotopowych przy pomocy spektrometru masowego, procedury chromatograficzne stosowane do separacji pierwiastków przed pomiarami izotopowymi). Kursy takie Habilitantka prowadził w 4 naukowych placówkach krajowych, na 3 uniwersytetach (2 uniwersytety w USA i 1 uniwersytet w Kazachstanie) oraz dla Japońskiej Służby Geologicznej (patrz – *Autoreferat* poz. 6).

Jako szczególne osiągnięcia organizacyjne dr Dopieralska wymienia:

a) samodzielnie zaprojektowanie i stworzenie linii analitycznej do pomiarów izotopów neodymu i samaru w Laboratorium Izotopowym w Instytucie Nauk o Ziemi i Badań Litosfery uniwersytetu w Giessen (Niemcy, 2001 rok). Wiązało się to opracowaniem odpowiedniego oprogramowania w spektrometrze masowym i modyfikacją procedury chromatograficznej, stosowanej do rozdzielenia neodymu i samaru;

b) stworzenie od podstaw i uruchomienie w latach 2005-2006 nowego Laboratorium Izotopowego w Poznaniu.

6. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

a) okres 09.1999–09.2001, zatrudnienie w Fakultät für Geowissenschaften, Ludwig-Maximilians-Universität Monachium (Niemcy); realizacja projektu badawczego, przygotowanie pracy doktorskiej.

b) okres 09.2001–01.2005, zatrudnienie w Institut für Geowissenschaften und Lithosphärenforschung, Justus-Liebig Universität Gießen (Niemcy); realizacja projektu badawczego, przygotowanie pracy doktorskiej, stypendium Post-Doc.

4. Podsumowanie

Dorobek naukowy dr Jolanty Dopieralskiej dotyczy zastosowania nowoczesnej metody analizy izotopów neodymu do określenia składu i genezy wód dawnych zbiorników morskich, rekonstrukcji cyrkulacji wód w ich obrębie oraz interakcji wody morskiej i wody kontynentalne. Izotopy neodymu znacznie precyzyjniej niż np. izotopy strontu sygnalizują oddziaływanie wód rzecznych na skład wody morskiej w przybrzeżnych strefach zbiorników morskich, pozwalają także wychwycić subtelne różnice chemizmu wód w blisko sąsiadujących niewielkich zatoczkach, co wykazano w odniesieniu do badawczych ewaporatów w polskiej i ukraińskiej części zapadliska przedkarpackiego.

Na podstawie analizy dokumentacji dołączonej do *Wniosku* stwierdzam, że całokształt ocenianych dokonań dr Jolanty Dopieralskiej jest bogaty zaś udokumentowane osiągnięcia naukowe, aktywność naukowa, dorobek publikacyjny, współpraca międzynarodowa i osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjne spełniają wymogi formalne, przedstawione w Ustawie „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z dnia 20 lipca 2018 r. (Dziennik Ustaw z 2024 r., poz. 1571). Wyrażam też nadzieję, że wprowadzona przez Nią w Polsce i już praktycznie zastosowana do utworów kopalnych neogenu metodyka badań izotopowych neodymu to początek tych zastosowań i będzie szerzej wykorzystywana do podobnych analiz dla innych utworów geologicznych.

W związku z tym przedkładam niniejszą **pozytywną** recenzję Komisji Habilitacyjnej, wnioskując o dopuszczenie dr Jolanty Dopieralskiej do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych; dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.

Gregorz Czaporowski
.....
(podpis recenzenta)